

§2 De Nederlandse industrie

1

a De foto's van figuur 6 en 10 gaan over *grote* / *kleine* bedrijven.

b Drie verschillen gevraagd, bijvoorbeeld:

1) De fabriek in figuur 6 werkt met ruwe grondstoffen, die in figuur 10 met kant-en-klare onderdelen.

2) De fabriek in figuur 6 veroorzaakt luchtvervuiling, die in figuur 10 niet.

3) De fabriek in figuur 6 is veel groter dan die in figuur 10.

4) De fabriek in figuur 6 is vies; er liggen veel spullen buiten. De fabriek in figuur 10 is heel schoon.

2

a **W9 Producten, grondstoffen en verwerking.**

Product		Grondstof		Waarom bij de grondstof verwerkt?
suiker		melk		product is makkelijker te vervoeren dan de grondstof
diepvriesgroente		appels		
jam		suikerbieten	bederft snel	
sap		aardbeien		
boter en kaas		spinazie		

b X steenkool en ijzererts zoals in figuur 6

X zand en grind naar een betonfabriek

X suikerbieten naar een suikerfabriek

X melk zoals in W10

c In de supermarkt wordt de melk per pak verkocht / zijn geen tanks / nemen mensen niet hun eigen verpakking mee naar de winkel.

d Massagoed kun je sneller laden en lossen / je kunt met hetzelfde vervoermiddel meer meenemen / je hoeft het niet apart te verpakken of te stapelen.

3

a/b **W12 Industriehavens in Nederland.**

4

- a alle mensen die beschikbaar zijn om te werken
- b De lonen in Nederland zijn nu veel hoger dan in andere landen, en het transport van goederen is heel goedkoop geworden.
- c Dan konden de arbeiders dicht bij hun werk wonen. Als arbeiders in goede huizen woonden, werden ze minder snel ziek en waren ze gemotiveerd om goed werk te leveren.
- d Het zijn kleine, eenvoudige huizen.
- e Als ergens veel mensen zijn om te werken, zijn er ook veel mensen om producten van de industrie te kopen.

5

- a **W13** Fabrieken verwerken halffabricaten tot verschillende producten.
W16 Een fabriek voegt veel verschillende onderdelen samen tot een eindproduct.
W14 Rond een universiteit ontstaan samenwerkende bedrijven.
W15 Havens en (spoor)wegen trekken ook andere bedrijven aan.
- b agglomeratie-effect

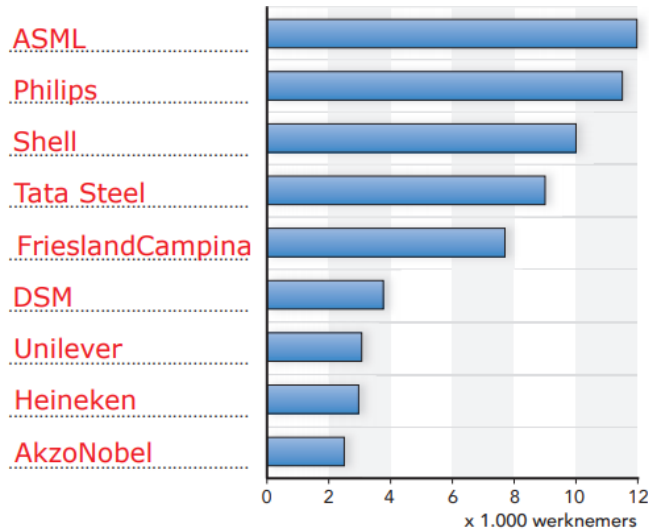
6

- a traag, bewegingsloos
- b X De machines en gebouwen van de mijn kunnen niet gemakkelijk verplaatst worden.
X Een mijn heeft veel werknemers, die niet gemakkelijk ontslagen kunnen worden.
- c **1** een hoogoven voor de productie van ijzer uit steenkool en ijzererts
3 een broodfabriek die van Amerikaans graan brood bakt voor Nederlandse supermarkten
2 een suikerfabriek die suikerbieten verwerkt tot suiker
4 een schoenenfabriek die van leer, zolen, veters, garen en lijm uit verschillende landen schoenen maakt
- d een goede bereikbaarheid

7

a X omzet (verkoop)

b **W17 Aantal werknemers per bedrijf, Nederland.**

c Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:

1) De winst en omzet zijn belangrijk, omdat in Nederland wordt besloten wat daarmee gebeurt.

2) Het aantal werknemers in Nederland is belangrijk, omdat dat laat zien hoeveel mensen van het bedrijf afhankelijk zijn.

d Eigen antwoord leerling, bijvoorbeeld:

1) Het is belangrijk. Omdat het hoofdkantoor niet in Nederland staat, is het voor de directie misschien gemakkelijker om mensen in Nederland (ver weg) te ontslaan.

2) Het is niet belangrijk. Op het hoofdkantoor bekijken ze welke vestiging goed draait en welke niet; daarbij maakt het niet uit waar de fabriek staat.

8

a De machine ziet er erg ingewikkeld uit. De mensen staan niet aan een lopende band allemaal hetzelfde te doen. De mensen zijn dus vast hoogopgeleid.

b **W18 Hoofdkantoren van multinationals in Nederland.**

- c Voor een hoofdkantoor is het belangrijk dat er een *grote zeehaven / luchthaven* in de buurt is.
- d De mensen van het hoofdkantoor reizen regelmatig naar fabrieken in (verre) buitenland.
- 9
- a vestigingsplaatsfactor
  - b massagoed
  - c stukgoed
  - d arbeidsmarkt
  - e afzetmarkt
  - f agglomeratie-effect
  - g inertie
  - h multinational